

Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R. D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

In Festo S. Benedicti Abbatis.

Nutzungsbedingungen

urn:nbn:de:hbz:466:1-56262

IN FESTO S. BENEDICTI
ABBATIS.

Partitio.

1. *De contemptu mundi.*
2. *De verbis illis: Ecce nos reliquimus omnia.*
3. *De S. Benedicto, cur mundum deseruit.*
4. *De aliis eiusdem praeclaris dotibus.*
5. *De Ordo eiusdem nobilitate & antiquitate.*

Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, &c. Matth. 19.

FIGURA.

(Gen. 12.)

S. Benedictus Abrahamo-
quatur.

Magnus ille Deus viuens, omnipotens, & aeternus, Abrahamum Patriarcham habens carissimum, eumque ad magna vocans, ac destinans, hoc illum est modo allocutus: *Egredere de terras tuis, & decognitione tua, & de domo Patrii tui, & veni in terram, quam monstrabo tibi, faciamque te in genem magnam, & benedicam tibi, & magnificab e nomentum, erugus benedictus.* Cum sanctum hunc virum, eiusque vocationem & obedientiam, qua Deo vocanti paruit, accuratius mecum perpendo, omnia quam apertissime sanctissimo viro Benedicto accommodari posse videntur. *Quod enim ille fuit tempore legis naturae, hoc hic in lege Euangelica existit.* Abrahamus siquidem multarum gentium pater fuit, filiorum Dei origo, fidelium Patriarcha, ac praetera magnus fidei magister, & pio erga Dei obsequium zelo flagrans. Ad hanc omnia quam proxime accedens S. Benedictus, magnus erat sua devotione fuit magister, reformationis auctor, virtutum docto, Religiosorum Patriarcha, Monasteriorum fundator, animarum sanctorum dux & director, adhuc omnem mundi contemptum penitus spirans, & Dei cultui addictissimus. Cæterum, quod Abraham di-
ctum fuit, cum huic quoque diceretur, ea-

dem vocanti Deo promptitudine est obsecratus, & factæ illi promissiones & adimpletæ, in hoc renovatae sunt. Abraham namque exemplo cœlitus vocatus S. Benedictus, patrio excessit solo, mundum deseruit, domum & paternam omnem hæreditatem libens reliquit, & regionem cœlitus illi monstratam quatuorcūs contendit, vocantem secutus Deum. Hinc innumeram post se filiorum reliquit proslapiam, Religiosorum numero multiplicatus est, omnigena benedictione cumulatus, nomen eius magnificatum, fama eius exaltata, ac sanctitatis illius rumor per universum diffusus orbem vereque fuit benedictus. Illius in laudem hodie quo anniversaria festi eius celebratur festiuitas, mirabilia eius deposita decreui, illius hodie panegyristam agere ac præconem. Ut vero cœlestem fauorem adipiscamur, & Spiritus S. gratia nobis sua auxilietur, ad Virginem primo conuertamur necesse est, ut solita eius intercessione iuuemur. Quamobrem flexo poplite & corde sursum sublato una cum angelo eam salutemus.

AVE MARIA.

Refert Theophrastus, Philosophos non Disceptanulos apud Philippum Alexandri Magni tio veterū partem quodam tempore in certamen litt. Philosopharum disceptando venisse disquisturos, ecephorum, ut quid inter omnia creata in modo maximum scirent, foret: eisque sententiam rogatis, unum in quid in ter alios dixisse maximum omnium esse. O. mundo solum magnitudine creatis rebus omnibus prestatre, cum ipse celos omnes & clementia naturalia illuminet, & i lastreret. Cum ergo discepantes diuersæque afferrentur sententiaz, & suam quisque adstrueret, postremus tandem, meo quidem iudicio omnium sapientissimus, cuiusque opinionem omnes velut optimam ac probatissimam amplexi sunt, nihil esse dixit in rebus humanis maius aucteminentius animo magna contemnenti & generose calcanti, atque in hoc solo omnem mundi magnitudinem consistere. Nunquam quid

Nihil maius animo mundum spemtenti.

quid ad fidem Christianam aut accomodatius, aut aptius Philosophus illius proutulit. Egregia enim hæc sententia, & qua affecti melior non poterat. Ille tamen dubio procul maior est eo, qui omnem sibi orbem subigeret. Nam maius est longe mundum contemnere quam acquirere: & victoria ipsa dignior est contemptus. Hinc summum quendam virū Paulus censet, & credit eum, qui omnia pedibus subiicit & conculcat: atq; inde hanc elicit consequentiam in Epistola ad Corinthios, *Altissima paupertas eorum abundavit in diuitiis simpliciatis eorum.* Ad quem locum Glossa & S. Thomas explicationis gratia illa adnectunt verba, *Altissima dicitur paupertas, quia, qui contemnit diuitias, altissimus est.* & eleunatus super temporalia.

In huius refiguram ipse mundi Seruator Christus Joannem Baptistam inter omnes natos mulierum summum ac maximum censuit, dicens: *Inter natos mulierum non surrexit maior Iohannes Baptista.*

Magnitudo S. Joannis sita in mundi compagno.

Dan. 6.

Vniuersa Balatasaris Babyloniorum regis regia non parum obstupuit, & deprædicauit generosum & sublimem in Daniele Propheta, vero Dei seruo animum, quod omnigenas diuitias honoresq; à Rege oblatos, qualia erant torquem aureum gestare, purpura vestiri, certum in regno esse, aliaq; impendio magna, heroica quadam constantia repudaret. Quamobrem mente alta spectanti & egregia quadam virtute, his regem verbis est allocutus, *Munera tua sint tibi, & dona domus tue alteri da, non mihi, qui sanctam quandam paupertatem & generalem rerum omnium contemptum spiro.*

Eadem generositatem, animiq; celstam Apostolorum ipse Princeps tum ostendit, cum tam suo quam collegarum nomine

Bessai tom. 3. De Sanctis.

coram Redemptore hanc paupertatis professionem fecit, *Ecce nos reliquimus omnia, & secutis sumus te.* Quæ verba singula pondus habent, & nullum est, quin energiam includat. Primo vox *ecce*, aduerbum admirationis & stuporis, denotat arduum quid esse & sublimem, & admiratione dignum, relinquere omnia. Et sane est aliquid vel opes, vel honores, vel parentes, vel vxores, vel dignitates, ac magistratus deserere; sed omnibus simul cedere, & vno ene rescidere vniuersim omnia, admirabile est, diuinum, & prope par illi Davidicæ paupertati, *Quid mihi est in caelo, & à te quid volui super terram?* quasi diceret, Deus meus & omnia, amorem meus & omne bonum meum, te præ omnibus sclegi ac proposui: nihil est cum in cælo, cum in terra, quod præter te diligam aut ambiā. Omnia contemni, te ut possideam solum in anima mea. Occupatissimum me censeo, te habens ac possidens, mundanum nihil.

Hebraica phrasis huic interpretationi ro. Multi vobis addens præfert, *Et tecum nihil volui inter-* lunt amare *ra: & magis quoq; eidem fauet Chaldaeus cum Deo* paraphrastes, *Tecum sicutum non habui in terra.* mundi vanitas. Vere autem hoc impletum in iis, qui Dei amantes. more succensi animū ac cor ab omni re terrena abstraxerunt, mundumq; ne hilum fecerunt. Multi quidem possidere Deum voluit, sed ei addere collegas & riuales, & simul honorū, opum aliarumq; rerum amorem amori diuino permiscere satagūt: Exemplo scilicet Samaritanorum, qui verū adorantes Deum, simul & gentium vicinarum numina colebant ac venerabantur. Aut Philisthæos imitando, qui eadē in ara & Arcam Dei veri, & idioli sui simulachrum statuerūt, cupiebant.

Secundo dixit, *reliquimus omnia*: id est, mundo valediximus, bonis omnibus vniuersim cessimus, deseruimus omnia tam presentia quam futura, & habita & speranda, diuitias, thesauros, dignitates, ad maiora eunctiones, & quidquid magnū est, præ te contemptissimus.

Tertio, *& secutis sumus te.* In hisce postre. Perfectio-

mis verbis vera animæ magnitudo, altitudo, sita in

nobilitas ac virtus sita est. Multi quidem o-

mnis facultates reliquere, sed alesa, dissolu-

tionibus, ingluwie, libidine, ac vanitatibus

1. Reg. 6.

Christo se-

quendo.

D d d amis-

amissas, ac proinde ad extremam redacti sunt inopiam, non tamen propere seculi sunt Christum. Illa bonorum cessio pullanimitatem atq; inertiam, hæc magnanimitatem & generosum quid inuoluit.

Ipsæ Dei filius suos ad hanc magnitudinem & generositatem Christianam inuitans in Euangeliō dicebat, *Qui vult venire post me, abneget semetipsum & tollat crucem suam, & sequatur me.* Notate Christiani, non dici hic ut præcedamus eum, hoc namque fieri nequit, quoniam datum est illi nomen, quod est super omnem nomen, & de eo dicitur, *Domine quis similis tibi?* & alio loco, *Non est, qui simili sit tibi.* Nec

vult nos ad latus suum incedere; nam quan-
dam hoc & qualitatem denotat, & rursus hoc
penitus in possibile est, nam idem ipse Apo-
stolis alias ait, *Quo ego vado, vos non potestis ve-
nire.* Verum dicit, post me atq; hoc inferiorum
est, & in eo omnis creaturæ situs est honor,
suum scilicet ut creatorum sequatur, ut fa-
mulus dominum, ducem miles, regem asse-
cta. Vnde & in sacris libris legimus, *Quoniam
magna gloria sequi Dominum, &c.*

*Quid opus ergo est factum, ut quis abneget
semetipsum? ut enim Christiane loquamur &
spiritualiter, abnegatio aliud non est, quam
derelictio aut cessio. Qui igitur ad perfe-
ctionem adspirat, non modo bona, facultates,
honores, agros, parentes, consanguineos
deserat oportet, sed seipsum abneget; nihil
præter crucem gestet, id est, afflictiones, tri-
bulationes, & Euangelicam paupertatem
amplectatur; crucem inquam, in qua Christus
fuit coronatus, & e qua cœlos ascendit,
& in qua à centurione ut verus Dei filius in
monte Calvaria agnitus est.*

*Eandem etiam virtutem ostendit magnus
Dei seruus Moes, cum Ægypto egrediens,
terramq; promissionis petens vniuersarum
tribuum nomine ad Sehon Regem Amor-
rhorum legatos destinauit, dicentes: *Ob-
leco ut transire mihi liceat per terram tuam, non
declina imus in agros & vineas, non bibemus a-
qua ex parteis, via regia gradiemur, donec transi-
rimus fines tuos.* Barbarus hic Amorhæorum
tyrannus mundi huius imago est, per cuius
terram transeuntes Dei seruus nihil secum fe-
runt oportet, non agros, non vineas, neque a-*

lias vias possessiones, sed regia gradiantur
via, donec eius terminis territorioq; excelle-
rint. Cæterum via regia est rerum omnium
contemptus. Hoc porro itu vitam instituit
gloriosus Abbas sanctus Benedictus; hoc &
ipse iter tenuit, & tot illustribus animabus
complanauit. Magnus inquam ille Benedi-
ctus, qui Mosis imitatione, mundi Ægypto
egressus est, & ingens sanctorum Religio-
rum agmen in veram promissionis ter-
ram deduxit, nihil in hoc mundo inferiori,
præter solum transitum postulans, vanita-
tes eius vniuersas & cætera omnia concul-
cauit.

Hinc etiam Ecclesia sancta, ut laudes eius
altiori plectro sonaret, & animi illius magni-
tudinem, sanctimoniam, & admirabiles vir-
tutes longe lateque dispergeret; illustrè hoc
Euangeliū, Apostolorum triumpho re-
censendo reseruatum accommodauit, *Ecclesie
commoda nos reliquimus omnia.* Circa quod ut benefi-
ciones & mirabilia admirabilis huius Be-
nedicti depraedentur; primo vobis cum
ob oculos, velut insignem mundi contem-
ptorem pnam, deinde ut inlycum Religio-
rum Patriarcham representabo & duobus
hisee punctis ac fundamens (bene-
uolos modo vos in audiendo experiar) hanc
exhortationem inaeditificabo, atque ita vni-
uersam prope illustrum eius factorum ac
præclariorum operum historiam decur-
ram.

S. Benedictus igitur adhuc iuuenis & in S. Benedi-
flore ætatis, ac vere annorū constitutus, ani-
mo ac pnis motibus plenus mundo eiusque tempore in
vanitatibus valedixit, inque desertum con-
cessit, in quo longo tempore speluncæ cui delituit,
dam inclusus delituit, mundo incognitus,
solius Dei, ob quem se a cæteris rebus elon-
garat, vicinia ac præsentia cōtentus. His san-
cta illa anima à terrenis vinculis libera, & S. Benedi-
ctus omnibus mundi laqueis pedicisq; at solu-
tissima soli Deo intendebat; spiritus eius ad seruo occi-
pitali coelestem pulchritudinem contem-
plandam ferebatur, intellectus creatoris
ipsius mirabilia mirabatur; voluntas ad
cunum honorandum, amandum, diligendum
voce tendebat; memoria gratiarum eius
& beneficiorum nunquam non recordaba-
tur.

erat; oculi præclaram & admirabilem totius
vniuersi fabricam, vt inde ad fabri & conditoris laudes mens allurgeret decantandas,
assidue contemplabantur; genua in terra
flectebat ad vnum Deum adorandum; manus
iungebat & complicabat ad misericordiam
diuinam suis delictis impetrandum,
precesque quotidianas offerendas, os
linguamque nonnisi ad Dominum benedicendum,
ciusque laudes celebrandas laxabat;
corde vero, vt perfecte fideli eum amore &
perfecto in fidelitate, & super omnia eleuato
diligenter, vtebatur. Denique vniuersum cor-
pus, omniaque eiusdem membra & par-
tes, & perfectam eorumdem Deo subiectio-
nem & honorem illi, profundumque at-
que humile obsequium deferendum impen-
debat.

Ecc. 11. Magnus olim Deus animas ad perfectio-
nis magnitudinem his est verbis adhorta-
tus, *Transite ad me omnes, qui concupisces me.*
quibus nos amorem & affectum mutare
vult, & amorem concupiscentiae, qui seru-
lis, & mere mercenarius est, in vera amicitia & benevolentia conuertere: vt nimirum
pure ipsum & simpliciter propter seipsum, & non ob aliud quippe diligamus.
Amor, quo cum S. Benedictus proscutus est,
huiusmodi fuit, nihil quippe præter Deum
dilexit, & ideo tantum, quia diligibilis era-
t.

P. 112. Ad primum hunc amorem Regius Pro-
pheta olim incitabatur, cum Deo diceret, *In-
clina cor meum ad scias in insimulationes suas
propter retributionem*, quasi diceret, Modo de-
creui serio & ex animo tibi seruire, sed ea
conditione, ne me excede destituat, tuque ob-
sequium imp̄sum remunereris. En, vt amor
mercenarius bonis commoditatibusque
temporalibus affixus sit, vt amor concupi-
scientiae prosperitatis & prærogatiwas pro-
prias spectet. Verum deinde ad perfectio-
nem tendens, & affectum commutans, a-
morem quendam benevolentiae ostendit,
dicens: *Quid mihi est in caelo, & a te quid vo-
lui super terram?* quasi diceret: Non amo
nisi te, te solum diligo, tu vnicus amoris mei
scopus, non te amo ob bona & prærogati-
was, quas clargiti mihi potes, quæq; à magi-
-

tudine ac maiestate tua possum ac debeo
sperare, ut duntaxat ob solam bonitatem tuam,
ob amorem tui, & quoniam nimis amabi-
lis es.

In huius rei sequelam notarunt Patres, ac
docuere, tum cum gloriolus Apostolorum
Princeps Petrus, & Iesu Christi vicarius ver-
ba hæc pronuntiata apud Matthæum *Ecce nos
reliquimus omnia & secutis sumus te, quid ergo Matth. 19.
erit nobis?* locutum esse vel ad solarium im-
perfectorum, vel forsitan ut nouitium ac ti-
ronem inexpertum, qui que in illis materiis Petri expo-
non satis erat versatus, nec rebus spirituali-
bus assueuerat.

Patriarcha Jacob eiusdem erat genij, &
eodem ritu viuebat, cum diceret: *Si Dominus Gen. 28.
furit meum & custodierit me in via, per quam
ego ambulo, & dederit mihi panem ad vesperum, Cur Ange-
s. erit mihi Dominus in Deum, & toto virile Jacobū
tempore humile illi deferam obsequium.* Bi. claudicare
membris eius erat petitio, petebat enim pri-
ficerat. *mo Deum possidere, deinde pane rebusque
temporalibus non destitui.* Primum amo-
ris benevoli erat, qui vnicæ Dei possessioni
intendit, *et secundu amoris concupiscentiae,*
qui semper commoditatibus temporalibus
inhiat. Atq; hanc ob causam cum bipes ince-
deret, & dupli cor eius amore teneretur, fe-
moris eius Angelus neruum terigit, claudū-
que reddidit, minime permittens, vt deside-
ria eius adeo inordinata forent, & affectus
in aua distracti. Qui enim Deo nititur, nullo
indiget fulcro, potest quippe ille appetitus
nostros mutare, voluntatique satisfacere,
quoniam non in mediocrem eius vergit iniuriam,
desiderare & amare cum ipso simul
& alia, imo vero meram esse fatuitatem cen-
se, dupli incedere passu velle, dupli in-
quam amore impelli, qui se inuicem minime
ferunt, & alter alterum odit.

Hæc etiam est Gregorij Magni moralis
expositio, qui hanc Jacobi historiam allego-
rice sic interpretatur: *Hinc Jacob, qui Angelum
tenuit, uno pede claudicanus, quia, qui vero
amore sublimia respicit, iam in mundo duplicibus
incedere desideris nescis: uno enim pede innititur,
qui solo Dei amore roboratur, & necesse est, ut
alius marcescat.*

Credendum porro est, sanctum nostrum

Ddd 2 Bene.

Benedictum, qui vitam tam tempestive ad eos sapienter instituerat, affectusque tuos moderatus erat, ut non nisi Deum solum possebat, ita quoque non nisi ab eius vnius a more possellum arque occupatum fuisse, vnius sancto pleco hoc animam eius & cor pede incessuisse, & quidem recta secureque in hoc latus declinasse, cetera claudicasse: Credendum, inquam, sancto hoc cum & vero amore plenum mundum deseruisse, vanitates eius per-

S. Benedictus amore
sancto ple-
nus mun-
dum des-
eruit.

Quærenda potius Dei gloria quæ commoda. dibus proriusse, non vero altero, qui concupiscentias spectat, ebrium fuisse. Norat enim ita in oratione Dominica à Redemptori rogari præceptum: in qua diuini nominis sanctificationem ante, quam regni cœlestis possessionem petere docemur. Iuvenalisquidem prius dicere, *Sanctificetur nomen tuum, quam, adueniat regnum tuum. Quo cœlico ac Spiritus S. dogmate edocemur, Deo potius seruendum, cum ex toto corde diligendum, illius honorem & gloriam quærendam quam cōmoda attendenda, aut mercedem sperandam.*

III.
S. Benedictus perfe-
ctus perfe-
cte mundū
contēpsit.

S. Benedictus ergo corde à vero perfecto- que amore inflammatum, ac mente à fidelis peculiorum & infidiarum mundanarum cognitione illustrata, generofa quadam constantia mundum deseruit, eiusq; vanitatibus nuntium remisit, isque heroico quodam proposito, communi & humano longe ma- jori. Exteriora quidem, quæque in mundi huius theatro adeo se se ferunt, per voluntariam contempnit paupertatem, corpus rigida quadam carnis castigatione edomuit, voluntatem sui ipsius renunciatione subegit, ac seipsum voluntatis propriæ abdicatione abnegavit: atque in his omnibus integra perfectaque consistit rerum mundanarum abdicatione ac viruperium.

Externa quidem perfectissime contempsisse vero est verius; & iam inde ab adolescentia, honoribus terrenis ac diuinitiis cessisse. Nec vero rationes desunt, quibus ad hanc cœfitionem faciendam inductus est: quarum hæc prima, Ob vanitatem eorum nimirum, & quod temporalia non nisi vmbra quædam sint, & inanis & phantastica imago, quæ vel momento petranteunt, & nunquam stabilia aut fixa permanent, somnia mera, om-

nis corporis experia, & ad minimam ex- pergefactionem somiantum in auras euangelientia, meræ nugæ, honore & vilitate omni carentes, corda potius iisdem inhiciantum inescantes, & fascinantes: denique adeo volatilia, vmbritatica & fugacia, tamque exiguæ ponderis ac valoris, ut non immerito stolidus ille & amens cœsensus sit, eti forte ingenio iudicioque alias polleat, qui ea ita ambit & amat, quasi & quarti & ab homine diligi quam dignissima forent.

Potens quidam priuiceps veritatem hanc perspectam habens, vniuersolque mortales ad mundanarum rerum contemntum ac naufragium adhortatus, quam iam ipse, utpote relictis omnibus amplexus erat, his eos verbis compellat, *Et iij hominum vijquequo graui corde? ut quid diligita vanitatem & queritis mensuram? quasi dicat, quanta vestra, o mortales, stoliditas & cœcitas, ut ad æterna creati, temporalia tanta contentione prosequamini? Quam dementes ac vecordes, ut cum summa & sincera vobis promissa sint bona, instar brutorum inferioribus & vilibus adhæreseatis? Proh animos degeneres & inertes? ut cum cœlū in quo sceptra vos ac diademata manent, obtinere possitis, terra vobis sufficiat, in qua malorum miseriarumq; illadem incurritis.*

Philippus Macedonij rex, ut quidem pro- fanae referunt historiæ, viso filium Alexandrum in pueritia taxillis (est id exercitium iuuentuti proprium & permisum) ludere, acriter eum corripuit, negavitque eum lufum Philippi regis filio, qui ad orbis imperium destinabatur, decorum esse, utpote vilem nimis & tali Principe indignum. Hæc quidem in gentium scriptis, sed in sacris legeret est Jesus Christus, Regem regum, ipso extre-

*Matth. 27. Reprehen-
raru Apostolos inter se videt contendere, &
ambitione quadam de honoribus decertare, Apo-
quæ eorum esset maior, benigne eos suauiterq;
stolos reprehendisse dicendo, *Hec gentes inquirunt, Christus,
vos autem non sis. dicere cupit: Indignum est vos, quod tene-
Apostoli, honoribus inhiare, ad magnitudi- nam gloriam aspirare, dignates captare, mundana am specta-
conquirere, deq; iisdem esse sollicitos, hæc gen- rent.
tium sunt & barbarorū, Deum ignorantium,
fidei**

fidei expertum, & alio in mundo nihil omnino sperantium, at vobis hoc indignum, vobis inquam, discipulis meis, qui pauperratis professionem fecistis, qui mundum dereliquistis, & supremum bonum in altera vita exipectatis.

disque nimium quantum præpondaret. Non ita suis mensuris eriabat s. Benedictus, sed in iudicio eius libra mundus, eiusque vanitates vniuersa non nisi pluma videbantur, & quam levissima: at coelestia ac sempiterni mundani mundana lance pondabantur.

Idem ipse mundi assertor Christus Zebedaei filiis permatrem ad dextram & ad sinistram eius in regno confessus, i. mundanos honores, dignitates, ac prerogativas pertinentibus: *Dic Et iedam hi duo filii mei, unus ad dextram, & alter ad sinistram in regno tuo;* respondit, aut potius acriter eos corriput, dicens, *Nescitis quid petatis,* i. plebeios nimium animos praefertis, ac mentem nimis angustam, nimis exigua poscitis, qui regno coelesti destinati estis, qui vniuersos mortales diuidaturi, qui Euangelii praetones, veritatis doctores, Ecclesiae columnæ, & animarum doctores constituti, dum sc. infima hæc & vilia petitis, & toto mentis affectu in honores & mundi vanitates ferimini, *Nescitis, inquam, quid petatis,* q.d. Vos pueri estis nescii & ignari, nescitis quid petatis, dum sublimium loco vilissimi & minimis esse vultis contenti: *Is namque suis in postulationib. errat, ac quid poscat, nescit, qui vanitates poscit, & ad aeterna natus & vocatus, terrena sibi putat sufficere, qui propter nihilum supremum deserit bonum, qui interminabilem ac nunquam finiendam felicitatem cum gudio, mox in natum est, intermortiente, & minime perpetuo commutat: denique qui cum rex esse posuit, & in regno quidem aeternum duraturo & nunquam terminando, satis sibi esse putat, si vel plebeiam sortem, eamque triuialem in terra nanciscatur.*

Alteratur mundum deserere. S. Benedictus
voluerit, ratio eius fuit fraus & impostura, ac
quæ in eius officina elucet fallacia. Et sane
mundus insignis quidam impostor & mangu-
est, & quidquid in eo habetur, meræ fraudes
& deceptioes. Hinc merito refutque in i-
psum quadrat, quod de impiis scribit Mala-
graphus, Non est timor Dei ante oculos eius, ver-
ba oris eius iniquitas & dolus, voluit intelligere &
bene age et: mundus siquidem iniquus est, ut
qui maxime, & supra omnem modum im-
postor: timor Dei eius ab oculis exulat, verba
quæ profert, meræ iniquitas & mendacium,
ac nunquam bonum ut ageret, in animum
inducere voluit.

impium eiusque dolos graphicè depingens. *Sapiens*, hoc eum peniculo delineat, *Cor iuum plenum est dolo & fallacia*. Quam scite hoc eleganterque in mundum quadat? ipse hamque nequam est per omnes calus, scelestissimus & vaterrimus: cuius non cogitatio Mundus plenus nes dumtaxat suspectæ sunt; verba menda, lo- cia, & opera iniqua, verum & omnia intefici- nia eius fallaciam spirant, hinc cor eius & anima fraude doloque refertissima sunt.

De Labani ingratitudine expostulans Iacob Patriarcha eum imprimis ut fraudulentum fugillar, seque sapenumero ab eodem queritur, interim dum apud illum commoratur, circumuentum. Ita porro apud vxores de eo expostulat. *Sed & pater uester circumuenit* Gen.31.1.

Filiū hominum usquequo grāsi corde: ò huma-
na cæcitas! ò iudicia nimium quantum à re-
cto aberrantia! ò nimis iniqua mensura, &
statera doloſa! primus hanc detectis Psaltes
regius, & exclamat velut remprodens, Men-
daces filiū hominum in statu. ò iniquitas! ò
falsitas! eo quod in illorum bilanciis vani-
tates magni ſit ponderis, lānceumque depri-
munt; & magna nullius, quod in ponderan-
do metiēndōque in ſignem fraudem falsita-
temque redoler, non ſecus ac ſi pluma maxi-
ma auri mæſſæ, aut aliis rebus grauioribus ſoli-

D d d , 3 m , 3

Mundus
impostor
ordinarius
est.

me, & mutauit mercedem meam de eom. vicibus. Quanto & quis vir sapiens hoc pacto de mundo conqueratur! ipse namque metus impostor est, & deceptor ordinarius, qui nunquam non in fraudem pellicit, & haec enim omnes decepit, qui eius se cultui dicantur. Has igitur eius fraudes perspectas habens S. Benedictus, mature eum voluit deferere. Non est viri cordati ac sapientis, qualis erat Iacob, decies sibi ab idololatria Laban sincere imponi; matruus se ab eo subduxisset. Hominis autem iudicio valentis, & magni animi non est pati, toties ut sibi mundus imponeat, toties in fraudem pellicat, ante sibi caueat & oportet, & teneat & ab eodē recedat.

Prov. 32.

Mundi vo-
luptates
sunt men-
daces.

Mundi
mea pa-
rem habet

Psal. 39.

Loci è Psal-
mis diffi-
cili expositio-

Mundana
dicuntur
insania fal-
sa.

me, & mutauit mercedem meam de eom. vicibus. Quanto & quis vir sapiens hoc pacto de mundo conqueratur! ipse namque metus impostor est, & deceptor ordinarius, qui nunquam non in fraudem pellicit, & haec enim omnes decepit, qui eius se cultui dicantur. Has igitur eius fraudes perspectas habens S. Benedictus, mature eum voluit deferere. Non est viri cordati ac sapientis, qualis erat Iacob, decies sibi ab idololatria Laban sincere imponi; matruus se ab eo subduxisset. Hominis autem iudicio valentis, & magni animi non est pati, toties ut sibi mundus imponeat, toties in fraudem pellicat, ante sibi caueat & oportet, & teneat & ab eodē recedat.

Sapienter proinde nobis confulit Parcimonia: Ne desideres de cibis eius, in quo est panis mendacii. quæ proculdubio parcimonia de mundo hoc capienda, cuius panis esca, vitæ ratio, conuersatio, ritus, delitiae, voluptrates, mera sunt fraudes, & impostura: quicumq; ergo rite sibi consultum volet, numquam de hinc tereulis missibusq; quidpiam gustabit. In mundi igitur mensam non nisi panis inferatur mendacij; & mangonis huius epulæ & conuictissima ferula præter illusiones & fraudes nihil sunt. Illis ergo verbis nobis insinuat Sapiens, voluptates, delicias (qui sunt adulterini huius iuritoris missus) non nisi fallaciam & mera mendacia esse. Simile quoque consilium nobis suggerit rex ille sanctiss. & altae clamatur voce, Beatus vir, cuius est ro- men Domini spes eius, & non abiit in vaniatis & insanias falsas. Locus hic paulo est obscurior & intricior, cuius ut sensum ac verum intellectum dent Patres, allaborant. Recen- tiores nonnulli, ut Euthymius, quem alij non pauci sequuntur, per vanitates hasce idola Gentium, & per insanias falsas, corundem oraculorum superstitionem intelligent. Longius abieciit S. Hieron. è fontibus Hebreacis hoc modo vertit, ad superbias, & pompa mendacium cosmophilorum.

Verum communis & generalis aliorum Patrum & Doctorum, ut Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, aliorumq; plurimorum, exposicio est, per vanitates has intelligenda omnia vana auxilia, quæ cum in hominibus, tum in alijs rebus creatis reperiuntur; per in-

sanias vero falsas mundi fallaciam & impo- sturam; qua idcirco insanias dicuntur, quod à socijs stolidis & insanis amentur, & qua- rantur, sed ad lineam redeamus.

Tertia, ob quam S. Benedictus à mundo 3. Ratio recessit, ratio est, quod in alterius vitæ bona cur S. Ben- spem omnem dirigeret, quæ infinitis parti- dictus am- bus, & nullo non intuitu mundana hæc & in- dum dele- ri- p- procedunt. Testatur hoc in Euange- uerit. ho Christus, cum Apostolos animans hinc promis- onerat, Vos qui fecisti os tu me, centu- Math. 19. plu- accipietis. Et q. d. Qui quæ mundi sunt, nempe honestes, dignitates, diuitias, agros, regna, propter me reliquerit, centupla, & ma- jori etiam fœneratione in altero mundo re- monerabitur.

Huc spem suam convertens magnus ille Gentium Doctor Paulus, & alios estimu- lans, ne quid terrenum ambirent, his eos verbis suis in aduersitatibus animabat, Non sunt condigna passiones huius temporis ad futu- Rom. 8. ram gloriam, quæ reuelabitur in nobis. Id est, Nolite generosæ mentes, heroicæ & infraicta corda, in vita huius aduersis lassati, qui potius certi estote omnes passiones nostras, & quidquid hoc in mundo patiendum occur- rit, ad gloriam, quæ nos manet, & promissam in altera vita mercedem comparatum, nihil prouersus esse.

Historiarum monumenta frunt, Alexandri drum Macedonem à Patis Philiippi morte, Alexandri cum Indiarum imperium meditaretur, quid in Macedonia terrarum agorarum, loco- cius. rum, oq; ipso: umque maiores bello armisque comparent, inter suos clientes ac satrapas distribuisse. Quam eius effusam largitionem cum ut prodigam & temerariam cordatiores viri ac vulgus culparent, virioque danti verterent, hauc à se culpam dimouens, ac gene- rose respondens, nemini nouum hoc aut pe- regrinum videri debere dixit; Studio hoc se & debita opera facere, ideoque enim autis paternisque se possessionibus cedere, quo va- stum Indiarum regnum maiorum imperio adiiceret, quod vniuerso Macedonia regno centuplo præualebat ac præponderabat. Et sane, quicumquæ regia est indolis, virtutis studio, & generosum & regium animum præficiens, regis huius exemplo graue duce- se non

renon debet, quidquid in mundo est, contemnere, idque in egenos effundere, vnica cœlesti hæreditate contentus, & orientalis illius Indiæ imperium sibi referuans, quæ miliecuplo & sine villa comparatione omnes mundi amplitudines ac dominia transcedunt.

Hoc præstitit magnus rex iuxta ac propheta David: nam inferiora hæc despiciens, & sola cœlestium spe nixus, etsi patentissima regna temporalia possideret; hæc negligens ac nihil faciens, & ad longe sublimiora anhelans mentemque luctuolens, ait, *Vnam petit à Domino, hanc toto vitæ tempore requiram, ut inhabitem in domo Domini, mox ut è vitæ huius carcere euoluo.* Expressæ palamque ait ynam se dumtaxat rem perire, cœlorum inquam hæreditatem; ob eamque & eius gratia omnes alias mundanas contemnere.

Et alio loco suos sancta quadam cum contentione affectus repetens dicit, *Elegi abiecius esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculo peccatorum, id est, Mundus ita mihi displacebit, cœlumque adeo sapit & arridet, ut electione & optione data, esse pauper & inglorius in Domini mei malum habitaculo, quam locuples & commoditatibus affluens in tabernaculo agere peccatorum, in medio regnum & imperiorum.* An non hoc, Alexandri more, auitis bonis cedere, & maiorum possessiones, mundi licet assecræ indigentur & ringantur, deserere; ut regni cœlestis possessionem adeat? An non hos & S. Benedictus noster præstitit; qui iam inde ab inuenient ætate, rerum supernarum & æternarum excellencia ac dignitate præ oculis habita, illico in temporalium perituxarumque contemptum venit?

Alio cur Quarra denique & postrema ratio, quæ mundum S. generolum hunc adolescentem induxit ac Benedictus permouit, ut mundo nuntium remitteret, iniquere fuit, ut scilicet liberius minorique cum difficultate ac labore Iesu Christi crucem sequeatur, illiusque in officio & obsequio constantius perduraret. Qui enim negotiis mundi huius implicatus & immersus est, terrenaque affectibus inescatus; vix se mouere potest, & ægre libertate sua yti ad Deo

famulandum, animamq; in cius obsequium dedicandam.

Rei huius exemplum velut allegoricum in Iacobo certe licer. His enim cum fratri Esau è Mesopotamia rediens factus esset obuius, post muros medio in agro amplexus, & pro more salutaciones, & Esau instaret vigeretque, ut simul ambo iuncti turmit, proficiscerentur; amice placideque se exfahrens, itinerisque difficultate incommodisque propositis, respondit: *Noski Domine mis, quod parvulos habeam teneros, & boues & oves factas mecum, quas si plus in ambulando fecero laborare, morientur una die cuncti greges: præcedat Dominus meus ante serum suum, Grego sequar paulatim vestigia eius, &c.* Iacob hic Jacob greges innumeros secum trahens, ut sequi gibus & ar- Esau proficiscentem minime possit, mundanum hominem figurat, qui boues & oves peditus ho- factas secum habens, id est, affectus, deside- minis mur- ria & cogitationes ambitionibus, concupis- dani imagi- centijs, passionibus & avaritia turgidas, ne- est. gotijsque ac rebus mundanis grauatus, nec Hominis Iesum præeuntem sequi, ne clancorum in- mundani- sistere vitorum religiosorumque vestigijs imago. potest præcedentium, & velociter per diu- norum mandatorum vias currentium; eius ad instar, qui ab omni sollicitudinis falso & onere liber, atque à mundi pedicis curisque plane solutus, tam generose dicebat: *Viam m-ndatorum tuorum cucurri, cum dilatasti cor Psal. 118.* meum.

Idem in Euangelio exprimitur per para- bolam inuiratorum ad nuptias; ad quas tria hominum genera magno cum honore à re- ge magno vocata venire detrectarunt, suam quisque excusationem affrentes. Primus ait, *Habe me extu atum, iuga boum emi quinque; Parabolæ & vado probare illa: alius villam se coemisse, insignis ex- quam inuisi à se ait oportere; terius deniq; posita matrimonium recens initum in purgationem attulit, Vxorem duxi, id è non possumire.* Primus avarorum, secundus ambitionis, tertius laicorum imago est: qui omnes in mundo, velut vinculis, illi opum & ho- norum, hi volupteatum pedicis consticti, ita sunt intricati & implagati, ut tametsi coelitus ad beatitudinis nuptias innitentur, eisdem.

eadem adire nequeant, negotiorum & onerum molem in excusationem præterentes, atque hoc pacto semper obstricti, & vclui mancipia catenata in mundo manent.

Tempora. Et sane temporalia, & omnes terrena lia non nisi quisquiliæ ac rugæ, non nisi grauia impedi onera & im- mentsa sunt & onera, quorum pondere ita pedimenta hominum humeri prægraeantrur, vt Christi sunt homi sum sequi, & ad cœlestem beatitudinem nem impe- tendere minime valeant. Ita hoc exponit S. dientia. **Bernardus** in sua Psalmorum paraphrasi:

Super Psal. 18. *Quia*, inquit, *exultauit Christus ad currendam viam*; nec current in sequi poterat oneratus, bona temporalia dimittere; & quia certandum est in agone, quia regnum colorum vim patitur, ab omnibus abstinere debemus, & nudi pugnare, & currere ut Religiosi, qui duces sum Ecclesia tandem, expeditos nos esse vult Dominus ad equelam.

Quorum verborum sensus est, ad Christum sequendum, & Euangelica fruendum libertate, non corpore, non humeris, sed animo & mente ab omni negotiorum mundanorum pondere expedita ac libera opus est.

Num. 32. Tales erant olim inter reliquos filios Is rael, Rubenitæ & Gaditæ, ut in libro Numerorum legere memini: qui generose atque athletice, suis relictis gregibus, & familiis, ut aduersus Dei hostes in bellum proficisci recenterunt, his Mose in verbis sunt allocuti: *Nos auem ipsi armati & accincti pergemus ad prælium ante filios Is rael, donec intro uimus eos in loca sua. Paruuli nostri, & quidquid habere possumus, erunt in uribus muratis.* quasi dicent, nullo nos impedimento onerare volumus, nullasque nobiscum ferre facultates, ne ea nobis obstaculo sint, quo minus rem in bello viriliter geramus, & in prælio nos viros decaremus.

Allegoria. Beati porto illi, qui Hebreorum horum exemplo aduersus mundum decertantes, & virtutis bellum denunciantes leuantum armatura induti in aciem procedunt, omnia pessundant, nihilque secum assumere satagunt, ne forsitan hoc à benefaciendo illos auocet, & obster, quo minus inimicos debellent, delectant & confiant.

Psalmi 76. Hinc nō à scopo aberrarunt Sancti illi Patres & Doctores, qui hunc Psalmista locum, *Vox tonitruis tui in rota, exponentes; diuina*

rum tonitruum vocem in illa esse dixerunt anima, quæ rebus omnibus mundanis pessundatis, rotæ in morem terram vix attingit. Et tane quicumque mundi vanitates explodit, & rebus terrenis animum affectumq; non affigit, facile voluit, idque sine ullo proflus impedito, instat orbitæ, ac sine labore aut molestia. Sola porto Dei vox eidem veritatem sufficit, & ynica cœlestis insipitatio nimium quantum satis est ad eam commouendam & concutendam.

Huius farinæ erat Benedictus noster, qui penitus à terrestribus liber, & cœli potius ci- S. Benedicti uem quam terræ inquilinum agens, corde in austerioris cœlestia librato & anima sursum vergente, in corpore non modo terrena despexit omnia, sed & se edomando ipsum neglexit, nulla corporis habita ratio ne. Quam parum de illo delicate habendo, enutriendoque sollicitus erat, quam parum de diurno somno, molli strato, ueste nitida exquisitaque laborabat. E contra vero ad eo rigide ipsum habuit, tam tenuiter sustentauit, tam acriter in ipsum animaduertit, tam viriliter vestiuit, toraljs modis affixit, tam que patui ipsum fecit, ut habere se corpus, & e carne constare, ut cæteri mortales, oblitus videretur.

Quis ignorat, quo in virtute ratione rigore S. Benedictus sit, qua in corpore castigando seueritate, & à carnem in eius gubernatione prudenter; quādam namque die carnibus stimulis impetu- in spinetū, & à lasciuo dæmone impugnatus, in ve- scabicit. pretum nudus se abiecit; hoc carnem tor- mento cruciatusque edomans, ut hoc pacto lacera vndeque & concisa, sanguineque pro manante perpluta, ab impugnando desisteret subacta, & spiritus de eadem triumpharet, hoc igitur modo insurgentes ac rebellantes carnis motus competuit. In quo S. Pauli prudentiam est imitatus, qui, quoties à corpore impugnabatur ratio, in ipsum seuerem animaduertere, & velut mancipium subigere se scribit, *Castigo, inquit, corpus meum, & in 1. Cor. 9. seruitutem redigo.*

Quia imo divinum in eo Redemptoris Christi fecutus est consilium; ita namque apud Mathæum piis animabus ipse consu lit; *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, Matth. 16. & tollat crucem suam, id est, mortificanda car nis*

Quid sit
crucem
tollere.

nis & omnis affectus terreni crucem libenter in humeros sustollat. Quid est autem crucem tollere? crux mortis est infamia ac cruciatus instrumentum, maleficorum supplicium: crucem ergo in humeros tollere est corpus hoc Deo aduersarium, & tot criminum reum ad mortificationis supplicium rapere, & cum le- su Christo cruci affigere.

An non in passionis Dominicæ historia duos cum redemptore in Calvaria monte latrones crucifixos legimus? Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones, unus à dextris, alter à sinistris. Mundus & caro nobiles duo sunt latrones, ac maxime metuendi, quos Iesu Christo concrucifigere, & in cruce eius omnigena austerritate, mortificatione, & rigoribus encare oportet. Necencait Apostolus ille Magnus, & hoc in corpus rigore est usus; Audiamus quid de ipse scribat; *Mihim mundus crucifixus est, & ego mundo.* Quasi dicter: Duos insignes latrones, mundum inquam & carnem propriam morti adjudicauit, & ad crucis supplicium rapui; quibus hostibus sublatis iam tranquillam sanctamque vitam ago. Hac igitur ratione corpus nostrum edomandum, ne insolefcat, cornua tollat, & aduersus spiritum concupiscat, in ipsum insurgat, conspiret, & rebellionem conciter.

Egregiam huiuscerei Allegoriam suggerit Genes. Jacob quodam die Angelo factus obuius, humanæ vilitatis, & angelicæ magnitudinis dignitatisque, ac reuertentia, qua creatura adeo sublimis digna erat, quodammodo immemor, cum ipso in lucam descendere, eiusque virium facere periculum voluit. Angelus ubi se compeditum, nec commode ab aduersario expediri posse vidit, nec ei præualere, tergitis neruum femoris eius, & statim emarcuit, ipse vero claudicabat pe- de saepe ijdem inter carnem ac spiritum con- flictus, eadem certamina oriuntur ac luctæ; caro enim concupiscit aduersus spiritum, & spir- tus aduersus carnem. Verum ubi spiritus, qui Angelicæ ac coelestis plane naturæ est, carnem, velut alterum Jacob, cernit insole- scere, & nulla dignitatis eius habita ratio- ne, cum ipsa plebeia sit & triuialis, secum lu- stari & decertare velle; femur eius tangat, &

Bessai tom. 3. De Sandis.

eneruet, id est, delicias succidat, voluptates auferat, omniq; alia carnali delectatione pri- uer; quo facto illico ipsa certamina se subdi- cet, cum ignominia aduersarium deferet, ac victoriam illi & triumphum iuuita licet de- ferer.

Statim ut Abraham circumcisio præ- prum datum est, Isaac illi filium nasciturum, promissum accepit. Et ait Deus ad Abraham, *Gen. 17.* *Saraxxor tua pariet tibi filium, vocabisq; nomen eius Isaac.* Sublime hic reconditum latet my- sterium, denotaturque, post affectionem car- nali abnegationem, carnisq; mortificatio- nem, quarum circuicio ipsa figura fuit, gau- dij sempiterni, cuius Isaac imago (quod no- men risam sonat) benedictionem homini promissam esse.

Non latebant hæc sanctum virum, cum S. Benedi- non contentus mundo se subduxisse, corpus etius proprium contempnisse, hunc ipsum etiam con- am voluntum animæ fronti per voluntatis pro- tatem ab- priæ abnegationem & renunciationem vo- negavit. luit, insculpere. Voluntatis siquidem frænos & moderamina cohibuit, suosque etiam e- docuit superioribus eamdem submittere. Id- que Redemptoris ipsius exemplo, qui hac de re loquens de se ipse dixit. *Non veni fa- Ioan. 6.* core, voluntatem meam, sed eius qui misit me Christus Patris. Si ipse Dei filius voluntatem ab alio sua renun- moderatore ac directore dirigi voluit; quo- tiauit vo- modo suam homo diriger ac moderabitur voluntati.

Si, qui cœlum terramq; moderatur, & nulla in re errare potest, sub Patris beneplacitum voluntatem suam redigit, eiusque directio- nem in alium reiecit, quomodo peccator, qui ad singulos prope passus cespitat & im- pingit, omni in via labitur, appetitus i- pse suos regere, affectus conduceat, ac vo- luntatem diripere audeat, in media vitæ hu- ius rebellione, conflictu ac certamine con- stitutus?

David rex in sancto hoc edoctus ludo, in quo moderandarum passionum & affectuum refrænandorum ratio traditur, voluntatis propriæ directionem à se abijciens, in Deum eandem reiecit. quare gloriabatur, ac vultus egredie mortificatus aiebat, *Vi iumentum fa- Psal. 72.* *Etus sicut apud te, & ego semper tecum, nun- quam à te recedens.* Nulla iumento volun- tas est,

Mat. 17.

Gal. 6.

Gen. 31.

Gal. 5.

Alligatio.

16.

tas est, nec quocumque allubuerit, tendendi potestas, sed ductoris iussa ac manum in omnibus sequatur oportet, non secus se apud. Deum esse insinuat sanctus hic rex, voluntatis ductum imperiumque minime sequens, sed iussis, imperio ac legibus diuinitis plane se conformans, atque in omnibus subiiciens.

Simile.

Insignis in animali, & equo præsertim, dos est & perfectio, si tractabilis ac ductilis sit, infessori pareat, & ad minimum fræni morum prompte obediens se moueat: è contra virtum & reprehensibile, si quando refractorius frænos non patitur, aduersus calcaria calcitrat, & insidienti resistit. Ita insignis est virtus, & magni meritum; summaque hominis perfectio, vbi omnem exuit sensum ac voluntatem, alterius legibus paret, superioris iusta capessit, & ad alienum nutum actiones componit, vti vice versa in signe ritum & rebellionis signum, mandata recusare, superioribus resistere, voluntatis propriæ ductum impullumque sequi, & nonnisi, quod sensualitatí propriæ videatur, facere velle.

Actor. 7.

Hac via conuersiōnem suam cœpit Apostolus; id est, propriæ voluntatis abnegatio & repudium initium fuit summæ, ad quam pertigit perfectionis. Deo namque ad vitæ emendationem ac resipiscientiam euocanti illico respondit, Domine quid me vis facere? quasi dicat: Agnosco, eheu! Domine delicta, rebellionem meam plango, deinceps propriæ sequi voluntatis arbitrium nolo, sed tuæ in omnibus & per omnia me attemporabo. Quid ergo me vis facere? quomodo de me disponere cupis? quo vitam vis modo instituam? ecquod à metibz impendi desideras obsequium? Quid à me, Deus bonitate & misericordia plene, postulas? ecce arma abiicio, tibi ferire, mundum derelinquere, acte sequi, denique quacumque occasione vitam saquinemque cultui tuo impendere paratissimus.

Exinde vero vbi ad summum perfectionis apicem peruenisiter, & dicta olim executio mandasset, aperte de seipso profiretur, Vtio ego iam non ego, vivit vero in me Christus. perinde ac si dicat, Propria voluntas non magis in me vivit, quam in cadavere vita

Galat. 2.

omnis experie, si qua vero in me voluntas vivit ac viget, hæc Domini mei Iesu Christi voluntas est, per quem vino, & quæ fieri videtis, facio; solus ille mearum actionum, operum, voluntatis ac vitæ tum auctor, tum motor est.

Eius ingenii animique erat S. Benedictus. S. Benedictus eius vita ac perfectio; aliam namque etus aliam non habebat voluntatem quam Dei sui; anima voluntate maque eius, maximæ quæ vñ quam in mundo non habendo vñ est, mortificationis palestra erat. In bar, quare mundo viuebat, non tamen vt mortalis homo. nam quod Angelii in celis sunt, hoc ipse aliquo erat modo in terra. Hic in terra viuens, quotidie mundo mortebatur, & mundum sibi emori cogebat; & hoc moriens modo, vitam ipse viuebat diuinam ac præclaram, & alijs ita viuendi auctor erat. Sed ex quo diutius primæ inhæsimus parti, qua quomundum contempserit S. Benedictus modo dicere polliciti eramus; iam ad secundam dilabamur, & religionis eius felicitatem, sanctique illius Ordinis propagationem describamus.

Nouum hoc stadium ingressurus cum S. Benedictum tot sanctorum Religiosorum, post decepsum suum ex hoc mundo parentem ac Patriarcham factum mecum ipse contemplor; re ipsa in illo completum video, quod pio seni Mathathia in Machabæorum libris proditur in figura contigisse. Is ergo senex insigni honoris diuini actus zelo, videns abominationes ac sceleras, quæ in diebus illis per mundum passim laxatis habenis græssabantur, & quibus nullo non loco Dei viuentis honos ac cultus flagitijs contaminaretur, illa minime ferens, statuit vrbes relinquere; quare cum viuenda familia in solitudinem abijt, & in desertis montibus habitaculum fixit: neque ipse solum, sed & omnibus Dei timorem præ oculis habentibus, & eius obsequij cultusque studiosis, ipsum vt imitarentur, auctor erat. Verba sacra historiæ audiamus. Et exclamauit Mathathias, voce magna in ciuitate dicens, Omnis qui zelum habet legis, statuens testamentum exeat post me. Et fugit ipse & filii eius in montes, & reliquerunt quacumque habebant in ciuitate.

S. Bene-

1. Machab.

S. Benedictus ergo ad magni huius M-
athithiæ imitationem; hinc viis periculis &
discriminibus quæ in mundo erant, & illinc
quæ quotidie aduersus diuinam maiestatem
committebantur criminibus; cum nonnisi
virtutem & gloriæ Dei sui incrementum
spectaret, vt pote, qui eius se totum cultui
consecratus; & oculi eius tantam cernere
abominationem, & animus tam enormia
ferre crimina non posset; boni pijke illius
regis exemplo, qui mundo succensens, & a-
more Dei sui accensus ait, *Tibi ce: e me fecit*
zelus tuus, quia oblii: sunt verba tua inimici mei:
impiorum contubernio se subducere statuit,
& mundo valedicere, vt in desertum conce-
dens, vitam traheret solitariam. Nec sibi soli
hocce paravit bonum, sed confessim eius ex-
emplo & sanctarum exhortationum fama
commoti infiniti viri sancti, oculos mundo
occludentes cæloque aperientes, eamdem
semitam institere, & velut noui quidam Lo-
thi. Sodomis egredi sunt in Segor confugien-
tes, & montium cacumina petentes, vt eo lo-
ci Domino magna mentis quiete & consci-
entiae tranquillitate deseruerint.

Psal. 18.

Gen. 19.

Lud. 45.

Omnes na-
tiones S.
Benedicta
honorarūt
& benedi-
citur.

S. Benedictus ergo ad magni huius Ma-
thithiæ imitationem; hinc viis periculis &
discriminibus quæ in mundo erant, & illinc
quæ quotidie aduersus diuinam maiestatem
committebantur criminibus; cum nonnisi
virtutem & gloriæ Dei sui incrementum
spectaret, vt pote, qui eius se totum cultui
consecratus; & oculi eius tantam cernere
abominationem, & animus tam enormia
ferre crimina non posset; boni pijke illius
regis exemplo, qui mundo succensens, & a-
more Dei sui accensus ait, *Tibi ce: e me fecit*
zelus tuus, quia oblii: sunt verba tua inimici mei:
impiorum contubernio se subducere statuit,
& mundo valedicere, vt in desertum conce-
dens, vitam traheret solitariam. Nec sibi soli
hocce paravit bonum, sed confessim eius ex-
emplo & sanctarum exhortationum fama
commoti infiniti viri sancti, oculos mundo
occludentes cæloque aperientes, eamdem
semitam institere, & velut noui quidam Lo-
thi. Sodomis egredi sunt in Segor confugien-
tes, & montium cacumina petentes, vt eo lo-
ci Domino magna mentis quiete & consci-
entiae tranquillitate deseruerint.

Vix sanctum hoc opus sanctus ille vir ad-
orsus est, quin illico virtutum eius fama, &
sanctitatis rumore, per omnem late regionem
peruagante, vt Deus eius felicitatem
præsigiens nome illi Benedictiois imper-
tij, ita & vniuersus eum mundus deinde be-
nedixerit, & omni sanctorum benedictio-
num genere cumulatissime repleuerit: Ita
quidem, vt iure meritoque hæc illi Ecclesia-
stici verba adaptari queat, *Benedictionem om-
nium gentium dedit illi, & testamens suum
confirmavit super caput eius.* Sic namque san-
ctum-hunc Religiosorum fundatorem exal-
tate voluit Deus, ita magnum hunc mundi
conculcatorem sublime euhere, vt vbique
eum reddiderit admirabilem, gratum omni-
bus, illumque ab omnibus benedici, & ab v-
niuersis mundi nationibus coli honoratique
voluerit. Nulla namque sub sole genitrix existi-
tit aut natio, terra licet, vel mari & vitroque
sub axe posita, quæ non sanctum hunc vi-
rum benedixerit, eiusque merita sanctimo-
niamque deprædicarit.

Gloriosissima Virgo ac mater illustres in

se cœlitus, prærogatiwas & charismata colla-
ta tacita secum demirans exclamat & præfa-
git, *Ecce enim ex hoc beatam me dicit omnes ge- Lut. 2.*

nerationes, & nulla non natio benedictione
me cumulabit, quia fecit mihi magna qui potens
est, & sanctum nomen eius. Nulla in parte in- Verba Dei
comparabili Beatisimæ matris dignitati parat s. Be-
prædicando, eiusq; meritis vel minimum nedicto ad-
derogando, vel alijs eam creaturis æquipa- aptata.

rando etiam sanctissimis, dixerit hoc ipsum
in s. Benedicti encomium dici etiam posse,
& post Deiparam s. Benedictum inter cathe-
ros sanctorum solum iure meritoque dicere
potuisse: *Ecce enim ex hoc beatum me dicit o-
mnes generationes, quia fecit mihi magna qui po-
tens est.* Et sane omnes gentes, omnes omni-
no generationes, secula omnia, ac terra po-
puli vniuersi, ante mille & amplius annos,
cum vt beatum habuerunt, quod omnipotens
ille Deus magna & admirabilia illi fe-
cisset, gratiam immensam & incredibilem in
ipsum effudisset, & nona exiguis miraculis
cum condecorasset.

Quam vero multa magna in magno huius
Patriarchæ vita & conuersatione cluxerunt?
imprimis admirabilis quidam rerum omnium
contemptus, incredibilis honoris diuini & sa-
lutis animarum zelus, vita austeras non
imitabilis, deuotio ac sanctitas incompara-
bilis, inæstimabilis in tolerandis afflictionibus
patientia, inuictus in resistendo tentationibus
animus, infatigabilis in sanctorum
rerum exercitio perseverantia & assiduitas
aliæque sexcentæ perfectiones & virtutes
summe perfectæ, nullus vt vñquam tam
perfectas completasque habuerit, & ob quas
laudatus ipse & ab omnibus hominibus bea-
tissimus est prædicatus.

Cum pius ille senecio Isaac Iacobo filio
benedictionem dedit, tribus eam rebus sta-
biliuit, rore inquam cœli, pinguine terræ,
& nationum ac populorum omnium serui- Gen. 37.
ture, genuina benedictis verba sunt hæc:

*De tibi Deus de rore cœli, & depinguetudine ter-
re abundantium frumenti ac vini & olei, & ser-
uant tibi populi In quo haud dubie vera s. Be-
nedicti figura existit. Magnus enim hic Re-
ligiosorum ordinum Patriarcha, si sensum
sustollere vellimus, & anagogiam sequi, iis-
s. Bened. eto accom-
modatæ.*

Ecc. 2. dem

dem in rebus fuit benedictus. Primo, in rore cœlesti, quo dicitur in gratia & dona cœlestia denotantur. Nullus namque vñquam Sanctorum maiores cœlo saniores obtinuit, aut benedictiones. Non minus quoque fuit in pinguedine & abundantia terræ, id est, in bonis temporalibus & diuitijs benedictus. Ordo S. Benedictus namque Benedictinus à Principibus & nediisti bonis temporalibus afluens.

Divitiarum *Hasce illi opes peperit incomparabilis sanctorum causæ.*

Ecclesiast. 3.

S. Benedictus bene-
dixit in
religiosorum
multitudi-
ne.

Deuteronom. 35.

V.

Gen. 28.

undavit numero, ut de ipso propheticæ dicti credatur illud in Genesi Iacobo à Deo promissum, *Dilataberis ad Occidentem, & Orientem, & Sipennionem & Meridiem, & posteritas sparsus.* Ita namque hic est ordo multiplicatus & increvit, ut quatuor quasi cardines orbis occuparit: *Sol Orients eos vidit, Occidens aluit.*

ordo namque Benedictinus à Principibus & Regibus, agris & opibus & diuitijs plurimis donatus fuit, ut terra velut optimum ac megalism, & pinguedinem regnum ac terrarum obtinuisse videatur: adeo ut si quis pulcher, deliciosus, amans, & à populari strepitu mundi incommodis sequestratus in Europa sit locus, ab Ordine hoc possideatur, & hunc ut dominum agnoscat.

Hasce illi opes peperit incomparabilis sancti huius patris pietas & deuotio: nam omniam eius sanctitatem & admirabilium virtutum famam permotus, pernauit omnium ordinum ac qualitatum, insigni zelo acti, & mundi contemptum spirantes in ordinem hunc tam locuplete largaque dextera suas opes effuderunt, utrum vere illud Sapientis impletum fuerit, Benedictio patris firmat dominos filiorum.

Tertium vero benedictionis Iacobæ caput, populorum scilicet seruitus & subiectio, non absone quoque in S. Benedictum eadit; quod tanta Religiosorum copia, toti illustres animæ, (non secus ac Regi subditæ) fidem illi seruarint, sub eius regula & instituto militari, sancta eius decreta statuataque seruarint, & obedientiam præstiterint, adeo ut de ipso dici illud debeat, quod in sanctis libris de Aser legitur, *Benedictus in filiis Aser, Aser Hebraice tantundem sonata beatus: ita S. Benedictus suis in filiis beatus est, beatus inquam in Monachis, beatus denique in uniusculo ordine suo.*

Ordo namque hic tanto Religiosorum abundavit numero, ut de ipso propheticæ dicti credatur illud in Genesi Iacobo à Deo promissum, *Dilataberis ad Occidentem, & Orientem, & Sipennionem & Meridiem, & posteritas sparsus.* Ita namque hic est ordo multiplicatus & increvit, ut quatuor quasi cardines orbis occuparit: *Sol Orients eos vidit, Occidens aluit.*

Septentrio recepit, & Meridies ijs habitacula & cœnobia concessit. Denique nullus vel locus vel angulus in orbe, in quo sancta hæc congregatio non monasteria construxerit: sancti quippe fundatoris huius memoria per omnia est dinagata & per vniuersa mundi climata intonuit & effulgit.

Quotnam vero sancti gloriose modo cœ. Ordo hic lo regnantes è sancto hoc ordinis prodierunt inumeros quot illustres martyres, qui effuso sanguine produxit & vitam prodigentes fidem Christianam a virtus & sanctorerunt: quot viri doctrina celebres, qui etos & datum concionibus, tum scriptis, voce iuxta ac etos, calamo hæreses iugularunt: quot vero incliti Præfules, & summi Pontifices, qui vel animum curam gessere, vel Ecclesiæ vniuersæ ad clauum fuderunt?

Admirabilis hic Ordo magnificum imo Hic ordo regium fuit veluti armamentarium, hostibus est velut Dei terribile ac meruendus, omnigenis instrumentum armis, è quo & ex eius membris LIII. Cardinales, XIV. Archiepiscopi, II. Patriarchæ illustres, & quod longe est dignius, X. Pontifices egregij prodierunt: quorum catalogum hic atexam, ut rem ita se habere ne & Benedictus fiat verisimile: Leo IX. Gregorius VII. Urbanus, Paschalis & Callistus II. Anastasius, Adrianus, Innocentius IV. Clemens VI. & denique Urbanus V. filij omnes S. Benedicti, & illustres huiusc vineæ palmites; vii Platina, Trihemies & plures Ecclesiasticarum rerum commentatores scriptis prodiderunt.

Et sane ubi amplissimi huius Ordinis magnitudinem, bonum, & quod inde semper commodum hauit Ecclesia, mecum ipse considero, assimilare ausum validæ fortique turri Davidicæ, quæ circuiscens in secessu armis & expugnari nescia, mille clypeos & vmbones, omnemq; armaturam fortium fornicatus è fastigis pendente habebat: de qua in Canticis scribitur, *Mille clypeis pendent ex ea, & omnia armatura fortium.* Ordo namque hic velut turris & arx Christiani orbis, ex eo mille incliti clypei deprompti sunt, mille inquam Sancti, Martyres mille, mille Doctores, mille Prædicatores, mille fidei & religionis tuendæ media & inuentiones: ex eo namque omnis panoplia spiritualis reliquorū omnium Ordinum

Ordo hic collatus cū turri David

Cant. 3.

Ordinum producta; sanctissimi quippe & probatissimi aliorum fundatores ad illum velut ad matrem suos instituerunt, sancte que viuendi præcepta, & religiosa instituta ad illius imitationem & exemplum conformatarunt.

Itemum, ^{Quicunque anagogicum fluuij, illius magni, qui è paradiſo terrestre egredi, & v-}niuerſam terram irrigare, & in quatuor in gentia ſe flumina diuidere in Genesi ſcribitur, ſenſum capere, & attentius eum perpendere voluerit; creder, aut ſaltem ſibi veriſimiliter perſuadebit, iſum aliquatenus ordinis Benedictini imaginem & figuram eſſe: ipſe enim vt ingens quidam fluuij, & aquarum limpidarum ſcarurigo, ſcientiarum inquam, virtutum, pietatis, pœnitentiarum, mortificationum, aliorumque ſanctorum exercitiorum abyſſus, omnem Eccleſiæ agrum tot iam ſeculis irrigauit, ac deinde in tot ampliſſimos Ordines, velut fluuios a cōtrentes, ac p̄fertim in quatuor illos sanctissimos & illuſtrissimos, quos Mendicantes vocamus, ſicut in quatuor ingentia ſanctitatis & benedictioſis flumina & elices ſe diſſadiit; quod quatuor illæ illuſtres familiæ, vti & prope omnes Religiones alia, ad Benedictinam ſe conformatarint, & quidquid illuſtre regula, institutum, ac prima illarum fundatio habet, ab illa in ſuas deriuat.

Nec vero mirum, tot ab uno parente illuſtres natos eſſe filios, tot generosos & strenuos milites tam in clyſi ſub ducis in ſignibus meruifit, tot bonos probosq; discipulos tam prudentis & probi magiſtri disciplina ſe ſubmisſiſe. Vix enim, exceptis Apostoliſ ſanctori illo vidit orbis. Hic ergo Deum totus ſpirans, mundoque valēdicturus, vt religionem amplectetur, vitamq; proſifteretur monaſticam, perfecte, integre, omnia voluit deſerere, ſciens, quemadmodum Deus ex toto erat corde diligendus, ita & ex toto corde mūdum eſſe deteſſanum.

Mundo igitur eius, vanitatibus valēdicto, ita earum omnem memoriam exuit, & pedibus ſubiecit, quiaſ eas nunquam vel vi- diſſet, vel cognouifſet, Psalmographi in hoc ſecutus conſilium, animam cuiusque com-

pellantis: *Audi filia, & vide, inclina aurum Psal. 44: tuam, & obliuisci eum patrem tuum, quæ verba ad animam, quæ terrenos iam vanitates defere, mundoque egredi ſecum ſtaruit, mihi dicta perſuadeo. Primo ergo illi dicitur, Audi, audi inquam, quanta quamq; ampla promittat Deus iis, qui ad cœleſtia aspirantes, animum à terrenis abſtrahunt, Et vide, vide ſci- licet pericula, diſcrimina, pedicas, quas mun- dus tendit: eſt ſiquidem oceanus, tempeſta- tibus ac procellis nunquam non exagitari ſo- litus, & naufragii infamis: inclina aurum tuum: mo- viris, iourationi cœleſti, vocationibus & inſpirationibus diuiniſis; vocem vocantem ſe- quere, & auſulta te appellanti, & tentationi- bus humanis viriliter reſiſte. Denum obliu- ſcere domum patris tuu, id eſt, non modo mun- dana deſere, ſed penitus eorum obliuisci, & nunquam amplius relictorum memoriam re- petas.*

Multi vero hodie, p̄d dolor longe ſecus faciunt; & ſanctum hunc patrem, cuius ſe ḡoſi mun- di relīcti obliuisci nequeunt.

elſe filios, & imitari virtutes ac vitam iactant, minime ſequuntur. Eti. enim mundi do- num reliquerint, parentum conſortium, ho- norum deſiderium, & opum amorem repu- diariunt; eadem tamen obliuisci nequeunt; ſed perpetuo de iſdem cogitant, mundoque mortui cum ſint, mundas nihilominus in iſ- dem viuit, inque verbiſ & cogitationibus i- pſorum reſpirat & vegetat. Imitantur nem- pe ollares illos Hebræos, qui Aegypto e- gressi, eius tamen fructuum obliuisci mini- me poterant, ſed nocte & interdiu; & nun- quam non de alio Aegyptio, & portis & cepis cogitabant, & anheli ad eadem ſuſpirabant: vnde hæc illorum verba & querimoniæ: In- mentem nobis veniunt cucumeres & pepones per Num. ii. riq; & cepe, & allia.

Vxor Loth ab Angelis e Sodomiſ educta, & incendio ſubducta ideo perii, quod reſpe- xerit ad virbem, quam deſeruerat, forte do- lens intranscens, quod eamdem inuita deſere cogeretur, aut forſitan cum dolore re- rum & facultatum ibidem, relictorum re- cordata. Ita quoque p̄fens Religioſorum exi- tium eſt, cum mundo veluti deſtabili qua- dam Sodoma relīcto, & inde diuina dextera egressi, respicere retro occipiunt, vt eum in- Eee. 3. terdum:

terdum adhuc videant, illius delitias ac voluptates ob oculos ponentes, & ad animum, viuaci representatione renocantes.

Rachel, ut Genesis præfert, Labani parentis idololatriæ domo egressa, omnia eiusdem secum simulacra abstulit, quo facto se pariter ac maritem Jacob in extremum viæ dis- citemen vocavit. Nam deos suos Laban repetitur itineri se dedit, & incidens in eos, qui clanculo abstulerant, magna quadam turbatione & stomachatus, ita gen- tium est allocutus, *Cur furatus es deos meos?* quasi dicet: Nimum quantum impius es Jacob & scelestus & occasionem præbes, cur furoris in te moi argumenta exhibeam, nisi alio impedire inturu: quod enim commis- sti facinus, nimum quantum sufficit, ut me ad te cædem abripiat. Multæ quoque illu- stres animæ, motronæ huius exemplo domum quidem Labani deserunt, id est, mundo, qui patens noster est, sed idololatria in- famis egrediuntur; verum executes, abomi- nations & idola eius, id est, affectus, am- bitiones, amores, vanitatem & cogitationes eiusdem, quæ vera quædam idola sunt, secum auferunt; atque hinc mundo eos pro- sequentes, & in claustris & cellulis curiose perscrutante, in apostasiaz, aut exitij periculo versantur.

Mandarat Sauli Deus, ut Amalec penitus deleret & exscinderet, nulli parcet. En mandati verba, *Demolire uniuersa Amalec, non par- ca ei, & non concupisca ex rebus ipsius aliquid.* Non modo iubet, ecce penitus & ad inter- nacionem Amalecitas deleri, verum ne quidem aliquid est præda aut rebus in castris relictis, vel ad minimum animal desiderari. Saul porro præceptum hoc prætergessus, & tauros pinguissimos per speciem sacrificij sibi retinens, extremam perniciem, atque inde ruinam incurrit. Samuel enim Propheta auditio taurorum boato ac mugitu ait: *Et qua est haec vox gregum, qua resonat in curibus meis, & armentorum, quam ego audio?* Ut hi- storiam hanc allegorice proposito adaptem meo, dico, eundem ipsum Deum plurimis mandare, aut potius consulere mandum ut interacione conficiat, omnia ad ipsum spe- ciania derelinquant, plane se penitusq; sub-

Gen. 30.

Allegoria.

1. Reg. 15.

Allegoria.

ducendo, nihilque amplius concupiscant: at illi sepe, mundo relicto, & per-contem- ptum quendam profigato, brutos sibi & crassos quosdam affectus reseruant, qui numquam nos in corde perueris cogitatio- Causa rui- nibus & ambitionibus mundi clamant, ma- næ & pe- gnoque inobedientia signa hoc pacto pro- ducat, inde patet, Deumque grauiter of- multorum fendunt, adeo ut meritis illos prioribus exci- religio- dere finat, ad quæ eosdem euocauerat. Et ce- rum, ce exigū hocce manubium præter diuinam voluntatem & vota religionis reseruant, sola perditionis & ruinæ illorum occasio est.

Achan miles in Jetichuntis expugnatio- ne cum præter Dei mandatum ac ducis in- iussu chlamydem sibi coccineam & ducen- tos scelos argenteos & virgulam auream ē præda uniuersa duntaxat retinuisset, publice inspestante uniuerso exercitu lapidibus ob- rucus est, omniisque eius substantia flam- mis addicta: *Lapidauitq; eum omnis Israël, & Ios. 7. cuncta, qua illius erant, igne consumpta sunt.* Quam multos vero nouos Achabes inter Christi milites, inter religiosos inquam, re- perire hodie poterimus: qui nimum in illa ruina, fuga, contemptu, destructione, & e- uersione mundi, contra divina consilia, Religi- & longe secus ac Deo per votorum ipsi pro- fessionem voverunt, multa suffurantur, mul- taque ex deprædatione hac sibi ipsis reti- possidere, habitus inquam mundanos, cubicula volit, com- bene instruta, lineam vestem tenuem ac de- licatam; mensus exquisitissimis epulis re- fertas, aurum & argentum, & multa alia con- tra paupertatis monastica leges, & propte- rea præterquam quod assidue & incessanter in anima & conscientia torqueantur in hoc mundo, illi potissimum sunt, qui æternum in altero dammentur. S. Benedictus autem non hoc riu vitam instituebat, non hoc suis Reli- giosis exemplo præluxit.

Accidit enim hoc illi in statu Religionis, quod tribus olim Apostolis in monte Thabor. Matthæus siquidem refert illos sustol- lendo oculos, transfigurationis Domini- cæ splendore præstictos, nihil præter Jesum solum vidisse. Ita quoque S. Benedictus animæ oculos per contemplationem, in vita felicet solitaria (quæ sine dubio cum monte Tha-

Relig-
mori-
bore

Reg.

Mag-
tina
mori-
boreLia-
cip-
tina
mori-
bore

Religio Thabor e comparatur, cum in ipsa anima pemo Tha- nitus transfigurantur) sustollens solum Je- borcollata, sum Christum videbat, non amplius mundum, non parentes, non honores, denique præter cœlestia nihil.

Elias Propheta cum in solitudinem con- ccessisset, crudelis Jesabelis persecutione de- clinans, Deus ipsum consolatus lenis aura in specie illi apparere voluit. Vix suauem hunc Zephyrum Propheta sensit, quin pal- lio oculos suos texerit. Et post ignem sibilis aura tenuis: quod cum vidisset Elias, spernit vul- tum suum pallio. Hoc pacto ostendens, ni- hil se videre amplius velle; simul significans, cum, qui semel diuinam penitus dulcedi- nem hauisit, illico cæteris omniibus oculos ocludere. Idem sanctissimo viro Benedicto accidit: gustatis enim semel vita solitariae voluptatibus ac bonis, & dulcedine percepta diuina, nihil amplius videre voluit, sed ocu- los, aures, sensus, memoriam, voluntatem, cor, & cæteras anima facultates & partes, mundi huius rebus, quas semel deseruerat, oclusit.

Quam igitur sanctus exstitit? quam san-ctus Religiosus: ecquis scientia non tam la- bore acquisitæ quam diuinitus infuse abys- sus? Occultissima etenim quæque penetravit, secretissima arcana reuelavit, in profundissimorum mysteriorum cognitionem per-uenit; cognovit præterita, præsentia occulta patefecit, & futura contingentia certissimo reuelavit. adeo, ut illud Sapientis locum in ipso habuisset, siar verisimile. Scit præterita, & futuris estimat; scit versuas sermonum & dissolutiones argumentorum: signa & monstra- sit, antequam fiant; & eventus temporum & se- cularum.

Certissima hæc sunt omnia, & certissimis argumentis notissima: cognovit siquidem præterita, cum puerum coarguendo cōsideri coegerit surripuisse se viam sancto viro of- ferendum; monuitque ne inde biberet, quod serpens vale lateret, quem vino gustato ob- bibisset, itaq; mortem incurseret. Præsentia etiam occulta detecta, cum panem sibi ab æ- mulo oblatum veneno infectum cognovit, coruo proin' p̄cepit, cum in desertum efficeret, ne cui is noxam ac detrimentum

afferret. Denique, quod multo prodigio- sius est, futurorum etiam notitiam habuit, cum Religiosis suis petram eam ostendit, quam prædixerat, quæ effossa, magnam a- quarum vim effudit, viuens Religiosis & voluptati & commodo futuram. Hæc scili- cit Scientia cuiusdam in mirabilibus pro- fundæ & profunde admirabilis secreta & ef- fectus sunt.

Si autem tanta sanctus hic vir circa res S. Benedi- has inferiores scientia fuit donatus, maiorem ictus magna- haud dubie quoad sublimia mysteria, & ea, donatus sa- quæ in altero peragebantur mundo cognoscientia. scenda natus est. Adeo, ut noctu & interdiu continua quadam contemplatione & ser- uenti mentis eleuatione cum Deo conuer- saretur: quod manifestissimum perfeccissi- ma cuiusdam animæ, & ab omni terreno vinculo penitus liberae solutæque est argu- mentum. Cum contemplatio, deuotionis ardor, animæ sublationes, colloquia cum Deo, familiares cum cœlestibus conuersationes, ac sermocinationes, suspiria, amores, ample- xus, oscula, non nisi mundum cor, affectus sim- ceros, & animam puram penitus habentium. sunt, iuxta hoc Euangelium, Beati mundo cor- Matth. 5. de, quoniam ipsi Deum videbunt. Qui corpo- reos oculos sordibus & immunditia oppletos habent, res intueri pulchras non valent, sed immundas, fœdas & sordidas. Ita quibus animi oculi lippiant, & terrenis sordibus oppleti sunt, Deum videre nequeunt, Deum in- quam obiectum adeo excellens, quodque omnia mundi obiecta infinitis partibus ex- superat, aliud enim tales intueri apti non sunt, quam terrena, quisquiliæ & ineptias sœculi.

Hinc sponsa in Canticis mundum habens Canticum 3: cor & mire purum, & contemplationi affue- ta, in qua tam sœpe spolium intuebatur, eum- que sanctis. & ad amorem soudum ten- dentibus, & ad perfectionem inuitantibus sermocinationibus rectificebat, ac vicissim ab ipso iisdem recreabatur, osculum oris eius expetit dieens: Osculetur me osculo oris sui. quasi diceret: Carissime ac fidelissime spon- sa, tanto te affectu atque amore prosequor, ut tota languam, & tantum non aman- do emoriar. Vitam ergo mihi ut conserves hæc.

hæc vñica suppetit ratio, vt vel vnico diuini
oris tui osculo eoque casto me impetriri di-
gnaris. Solæ potro perfectæ animæ hunc ho-
norem promerentur, neque enim omnibus
hic passim communicabilis.

22 Reg. 14.

Absolon, regni Judaici princeps, tametsi
patri ac regi, Joabi interuenit, reconciliatus
est, & concordia inter ipsos inita, pater ta-
men eum ad tempus suum in conspectum
venire vexit, & regiæ maiestatis intuitu ex-
clusit: *Dixitq; pater, Reuertatur in Ierusalem,*
sed faciem meam non videas. Ad eundem quo-
que modum pœnitens, qui etiamnum im-
perfectus est, & vita spiritualis semitam pri-
mum ingreditur, quamquam absolutionem
sit delictorum consecutus, Deoq; sui ac Pa-
tri cœlesti reconciliatus, iustificationis sua
literas manu pœferens; contemplationi ta-
men & diuinis colloquiis haud dum pro-
prios est; sed ille duntaxat, cui, & in cuius
corde omnis mundi amor & concupiscen-
tia ardor longo virtutum exercitio prouersus
refuxit ac penitus decoxit.

33 Reg. 6.

In huius rei figuram tertio Regum libro
scriptum est, Davide iam sene, effuso, & na-
turali calore destituto decreuisse proceres,
illi vt adolescentula quereretur vegeta, &
succo viuida, quæ senescens illius membra
& exsucca, illi condormiendo, restauraret &
calefaceret. *Senuerat David, & quæsierunt ei*
adolescentulam specio/am, quæ dormiret cum eo,
& calefaceret eum. Ut omnem sinistram mun-
danorum carnaliumq; interpretationem ex-
cludam, ingens hic latere mysterium existi-
mo, quodq; nos edoceat, cum concupiscen-
tia ardore & incendia in anima refrixerint,
tum demum consilium ac bonum esse con-
templationi se addicere, atq; illustri huius &
nobili colorum puellæ assuescere, eiusque
contubernium frequentare, vt affectiones
nostras calefaciat, & spirituales charitatis ar-
dores incendat, ad imitationem eius, qui hoc
modo inflammatus canebat, *In meditatione*
mea exerdecet ignis.

Psal. 38.

Notauit hanc ob causam sacra Scriptura,
nosque etiam notare vult, Josephum Patri-
archam prius genuisse Manasse, quod no-
men rerum inferiorum & terrenarum obli-
uionem denotat, quam Ephraim, quo no-

mine fructificatio per contemplationem si-
gnatur, vt sub mysteriis huius inuolucro do-
ceamur, antequam in rebus spiritualibus per
contemplationem progressum faciamus,
quod Ephraim declarat, *Manasse generas-
se, id est, integrum mundi memoriam sepo-
suisse, & terrenorum omnia oblitos nos
esse debere.*

Hæc omnia in S. Benedicto in summo Magnæ
perfectissimoq; gradu fuere: nemo enim eo perfectio-
fuit mortificationi addictior, nemo in rebus
nes S. Be-
mundanis frigidior, nemo ad rerum subli-
mum & diuinorum contemplationem a-
ptior: oratio namque omnis eius erat volu-
ptas, meditatio summa eius delitiae, vigilæ
mira illi recreatio, austeritates & vita rigor
omne eius studium, laetitia & consolatio, &
maxima pœnitentia, gratissima mentis refe-
ratio. Deferta illi erant regalia palatia, cauer-
næ regia conclavia, ieiunia epu/æ regicæ,
flagra cimelia, cilicia delicate vestes, be-
stiarum fremitus & rugitus, iucundissima
lymphoniam, vespæ & spinæ diutiae, mon-
tes & sylvae recreationi destinata & æstiva
Tempe.

Eia ergo, Auditores, cum iam aures san-
cti huius viri laudibus & præconiis audiēdis
accommodaueritis, iam animos & mentem
sustollite, cogitationes ad gratiam ab illo pe-
tendam erigite, quo illius imitemini virtutes,
cuius vita merita mirabiliaq; & vidistis
& audistis. Vos vero pij sancti, Religiosi,
qui mundum eiusq; inanias pedibus procul-
castis, vt sub ducis huius generosi signis mi-
litaretis, arque ibi assiduum & implacabile
cum carne, in mundo, ac diabolo bellum gera-
retis, generosam hanc animam præeuentem
sequamini, iter quod ille statuit insistere, ab
illius virtute solite degenerate, ab illius in-
stituto ne vel latum vnguem desciscatis, il-
lius regulam ad vnguem & quam exactissi-
me obseruate, sub eius obedientia constan-
ter viuite, talique tamque illustri parente di-
gnos vos filios gerite.

Vos autem, qui pietatis studio acti, mun-
di nauseam concepistis, qui eius fraudem
perspectam habetis, vanitatem ad oculum
cernitis, nequitiam notissimam haberis, &
quotidie eius imposturas & fallaciam intue-
mini,

Gen. 41.

Contem-
platio pro-
pria ad suc-
cendendū
ignem ca-
ritatis in
nobis.

mini, vos inquam, qui non nisi Dei amorem, sanctorum cultum, ac salutis vestre securitatem sectamini: vos etiam, qui non nisi Deo quiete tranquilleque seruendi rationes inquiritis, & ut paulatim à mundo recessatis, honeste ab hominum contubernio vos subducatis, & à terrenorum negotiorum turba vos sequestretis, omni ratione contenditis, & in S. Benedictum oculos coniicie, sublustre hoc speculum contemplemini, eius ad exemplum vitam instituite, ad illum vota conuerte, illum ut patronum elige, ut ducem sequimini, omnes denique cogitationes, verba, actiones, ac reliquam vitæ rationem ad eius vitæ operumque imitationem & exemplum semper compone.

Tu vero Beatissime vir, Cœnobitarum sol, anachoretarum fulgor, solitiorum lumen, magne & omni ratione admirabilis Benedictus Religiosorum decus, Dei famulorum gloria, Christi Iesu militum antesignane, lanctorum monachorum Patriarcha, ordinis maximæ amplissimumque, & quo nullus in Ecclesia aut latius patet, aut nobilitate præstantior est, fundator, sancte inter sanctos reliquos sanctitate admirabilis, inter homines vitæ austeritate incomparabilis, inter perfectos omnes charitate inestimabilis, Gloriose Benedictus, pietatis norma, religionis columna, omnis perfectionis exemplum, & piorum sanctorumq; exercitiorum magister, pro nobis, obsecro. Deum deprecare, noster est patronus & intercessor, fac inquam, beatissime miles Benedicte, ut tua hic in terra sequentes vestigia, mundi scilicet contemptum, vanitatum fumgam, castitatis honorem, paupertatis afflictum, obedientiæ perfectionem, proximi charitatem, necnon cœlicorum desiderium gaudiorum, & Dei imprimis amorem, quæ sunt via ad salutem tendentes, inde, concesso tandem vitæ huius curriculo ac studio ad gloriæ sempiterne vrbem pertingamus:

enius nos ciues & possessores reddant,

Pater, Filius ac Paracletus Spiritus sanctus, Amen.

Bessarion. 3. De Sanctis.

IN FESTO S. MARIE MAGDALENÆ.

Partitio.

1. De lachrymarum efficacia.
2. De muliere peccatrice, an publica & soror Lazarus.
3. De mulierum in genere vanitatibus, & virtutibus.
4. De circumstantiis peccatum huius peccatrice aggrauantibus.
5. Degrauitate peccatorum urbanorum.
6. De peccatrice promissione & lachrymane.

Et ecce mulier, qua erat in ciuitate peccatrix. Luc. 7.

F I G V R A.

Equis non admiretur descriptam illam *Apoc. 17.*
In Apocalypsi meretricem, superbam, exaltam, insolentem, purpura amictam, auro rutilantem, gemmis & omnigeno lapide pretioso fulgidam, manu poculum aurum gestantem, quam principes terræ & reges sequentur priuati cultu supplici, & adorabant, quæq; velut immunditia ac libidinum trophaeum & notam infame pudendumq; praeserebat nomen, *Mater fornicationum?* Verum longe maiorem admirationem ac stuporem praetereat, qui re ipsa Jerosolymæ hodie certat, quod non nisi in imagine & figura in Apocalypsi videbatur illustrem inquam mulierem, sanguine nobilem, diuitiis affluentem, pulchritudine excellentem, aetate floridam & omnigenis dotibus cumulatam: mulierem inquam regisico vestitam luxu, dissolute viuentem, insolentem ut quæ maxime, omnibus prauo ad peccandum exemplo præuentem, ab amatoribus permultis frequentatam, & in deliciis habitam, quæq; in fronte, velut dissolutionis lasciuia ac libidinis argumentum ac testimonium praefert, infamem illum probosumq; circulum, peccatrix: Hæc ipsa est Maria Magdalena, quam hodie vobis representare velut in theatro est animus,

Eff. Spiritus.